II

(Az EK-Szerződés/Euratom-Szerződés alapján elfogadott jogi aktusok, amelyek közzététele nem kötelező)

HATÁROZATOK

BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2009. március 10.)

a C 5/2000 (korábbi NN 118/97), Spanyolország által a Torrelavegában (Cantabria) lévő SNIACE SA vállalkozás javára végrehajtott intézkedésről és az 1999/395/EK határozat módosításáról

(az értesítés a C(2009) 1479. számú dokumentummal történt)

(Csak a spanyol nyelvű szöveg hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2009/612/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 88. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

miután felhívták az érdekelt feleket, hogy az említett cikknek megfelelően nyújtsák be észrevételeiket [1], és ezen észrevételek figyelembevételével,

mivel:

1. ELJÁRÁS

(1) A Bizottsághoz egy 1997. április 17-én kelt levéllel panasz érkezett az egyik fő közösségi viszkózrostgyártótól, a Lenzing AG osztrák vállalkozástól spanyol versenytársa, a Sociedad Nacional de Industrias y Aplicaciones de Celulosa Española SA (a továbbiakban: SNIACE) javára nyújtott intézkedésekkel kapcsolatban.

(2) A Bizottság 1997. november 7-én kelt levelével tájékoztatta a spanyol kormányt arról, hogy a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárás megindításáról határozott.

(3) A Bizottság az 1999/395/EK határozatában [2] (a továbbiakban: az 1998. évi határozat) jogellenesnek és a közös piaccal összeegyeztethetetlennek ítélte a Fondo de Garantía Salarial (a továbbiakban: FOGASA) és a Tesorería General de la Seguridad Social (általános társadalombiztosítási kincstár, a továbbiakban: társadalombiztosítási pénztár) által a SNIACE javára nyújtott támogatásokat, mivel a SNIACE és a FOGASA között létrejött, a tartozások visszafizetéséről szóló megállapodások, valamint a SNIACE és a társadalombiztosítási pénztár között létrejött átütemezési megállapodás nem teljesítette a piaci feltételeket, mert a megállapodásokban a piaci kamatlábnál alacsonyabb kamatlábat alkalmaztak. Az említett elutasító határozat arra kötelezte Spanyolországot, hogy fizettesse vissza a kedvezményezettel a vitatott támogatást.

(4) Az Európai Közösségek Bíróságának a C-342/96, *Spanyolország* kontra *Bizottság* ügyben (a továbbiakban: *Tubacex*) hozott 1999. április 29-i ítéletében [3] a Bíróság úgy vélte, hogy a társadalombiztosítási pénztár és a FOGASA között létrejött, a tartozások átütemezéséről szóló megállapodások nem minősülnek állami támogatásnak, mivel az említett állami szervezetek úgy jártak el, ahogy egy olyan magánhitelező járt volna el, aki megkísérli visszafizettetni a követeléseit, feltéve, hogy a kamatláb legalább egyenlő azzal a kamatlábbal, amit egy magánhitelező alkalmazott volna [4], valamint hogy az átütemezési megállapodás nem eredményezi új tartozások halmozódását.

[1] HL C 275., 2007.11.16., 18. o.

[2] HL L 149., 1999.6.16., 40. o.

[3] EBHT 1999, I-2459. o.

[4] A *Tubacex*-ítélet (48) preambulumbekezdése.

(5) A *Tubacex*-ítéletet követően a Bizottság úgy határozott, hogy újraértékeli az 1998. évi határozatot, mivel úgy vélte, hogy a következtetéseket alkalmazni lehet a SNIACE-re. Ebből következően a spanyol hatóságoknak címzett 2000. február 16-i levelében a Bizottság úgy határozott, hogy megindítja a Szerződés 88. cikke (2) bekezdésének első albekezdése szerinti hivatalos vizsgálati eljárást [1] azzal a céllal, hogy részben visszavonja az 1998. évi határozatot (a továbbiakban: az eljárás második megindítása).

(6) Spanyolország 2000. március 21-i levelében továbbította a Bizottságnak az eljárás második megindításáról szóló határozattal kapcsolatos észrevételeit.

(7) Figyelembe véve az eljárás második megindítása után a spanyol hatóságok és az érdekelt felek által megfogalmazott észrevételeket, a Bizottság 2000. szeptember 20-án a 2001/43/EK bizottsági határozattal [2] (a továbbiakban: a 2000. évi határozat) lezárta a hivatalos vizsgálati eljárást, és megállapította, hogy a *Tubacex*-ítélet értelmében a SNIACE javára nyújtott intézkedések nem minősülnek állami támogatásnak. A 2000. évi határozat részben módosította az 1998. évi határozatot, mivel 1. cikkének első albekezdését felváltotta, 2. cikkét pedig megsemmisítette.

(8) A Bizottság a 2000. évi határozatában úgy vélte, hogy a törvényi kamatláb alkalmazásával az állami hitelezők követeléseik visszafizettetésének esélyeit pénzügyi veszteség elszenvedése nélkül igyekeztek optimalizálni. A Bizottság véleménye szerint „Spanyolország úgy járt el, ahogyan egy hipotetikus magánhitelező járt volna el ugyanebben a helyzetben a SNIACE-vel szemben" [3].

(9) A 2000. évi határozatot követően a Lenzing vállalkozás keresetet nyújtott be a 2000. évi határozat ellen az Elsőfokú Bírósághoz.

(10) A T-36/99 ügyben hozott október 21-i ítéletében [4] az Elsőfokú Bíróság megsemmisítette a 2000. évi határozatot azzal az indokolással, hogy a Bizottság nyilvánvalóan értékelési hibát követett el, amikor arra a következtetésre jutott, hogy az állami hitelező magánhitelezőhöz hasonlóan járt el. A Bíróság megerősítette az Elsőfokú Bíróság ítéletét [5].

(11) E megsemmisítés miatt a második hivatalos vizsgálati eljárás még nem zárult le.

(12) A Bizottság 2004. december 3-i, 2005. május 13-i, 2005. július 18-i és 2008. augusztus 7-i levelében kiegészítő információkat kért a spanyol hatóságoktól, amelyeket ez utóbbiak 2005. február 28-i, 2005. július 4-i, 2005. szeptember 29-i, 2008. szeptember 10-i és 2008. szeptember 15-i levelükben nyújtottak be.

[1] HL C 110., 2000.4.15., 33. o.
[2] HL L 11., 2001.1.16., 46. o.
[3] (30) preambulumbekezdés.
[4] EBHT 2004, II-3597. o.
[5] C-525/04 ügy. EBHT 2007, I-9947. o.

2. AZ INTÉZKEDÉS LEÍRÁSA

(13) Az intézkedések kedvezményezettje az 1939-ben alapított SNIACE vállalkozás. E vállalkozás cellulózt, papírt, viszkózrostot, szintetikus rostokat és nátrium-szulfátot gyárt. A SNIACE forgalma 2007-ben elérte a 15 millió EUR-t.

(14) A FOGASA és a társadalombiztosítási pénztár tartozás-visszafizetési és -átütemezési megállapodásokat kötött a SNIACE-vel, amelyek a (15)–(21) preambulumbekezdésben kerülnek bemutatásra.

A FOGASA-val kötött megállapodások

(15) A FOGASA a Munkaügyi és Bevándorlási Minisztérium felügyelete alá tartozó önálló szervezet, amelyet a vállalkozások hozzájárulásaiból tartanak fenn. A munkavállalók jogállásáról szóló törvény 33. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében foglaltaknak megfelelően fő tevékenysége „a munkavállalóknak járó munkabér folyósítása fizetésképtelenség esetén vagy ha a vállalkozók a fizetésképtelenséget bírói úton rendezik". A 33. cikk (4) bekezdése szerint a FOGASA a megelőlegezett összegek visszafizettetése érdekében a munkavállalók jogutódjaként jár el.

(16) Az 1985. március 6-i 505/85. számú királyi rendelet [6] értelmében a FOGASA megállapodásokat köthet a munkavállalóknak folyósított munkabérek és juttatások címén megelőlegezett összegek visszafizetéséről azon követelések érvényesítésének megkönnyítése érdekében, amelyek után a hatályos jogszabályok szerinti törvényi kamat fizetendő.

(17) A FOGASA két tartozás-visszafizetési megállapodást kötött a SNIACE-vel 1993. november 5-én és 1995. október 31-én. A tartozás összege az első esetben (kamatokkal együtt) 1 362 708 700 peseta, a második esetben (kamatokkal együtt) 339 459 878 peseta volt.

(18) Az 1993. november 5-i első megállapodás (a továbbiakban: I. FOGASA-megállapodás) azokról az összegekről szólt, amelyeket a FOGASA a SNIACE munkavállalóinak fizetett ki munkabérhátralék és végkielégítés címén. A tartozás összege 897 652 759 pesetát tett ki, amely után 10 %-os kamatlábbal számított 465 055 911 peseta kamatot, mindösszesen tehát 1 362 708 700 pesetát kellett fizetni. A SNIACE vagyontárgyaira bejegyzett jelzáloghoz kötött tartozást egy olyan ütemterv szerint kellett visszafizetni, amelyet 1999. március 18-án újratárgyaltak; az összegek pesetában (ESP) a következő módon kifejezve:

[6] BOE *(Boletín Oficial de Estado – Állami Hivatalos Lap)* 92., 1985.4.17., 10203. o.

1. táblázat

I. FOGASA-megállapodás

(ESP)

	Az 1993. november 5-i eredeti megállapodás	Az 1999. március 18-i újratárgyalt megállapodás
1994	20 000 000	20 000 000
1995	55 000 000	55 000 000
1996	90 000 000	40 000 000
1997	110 000 000	50 000 000
1998	160 000 000	80 000 000
1999	160 000 000	80 000 000
2000	392 527 956	259 427 000
2001	375 180 746	259 427 000
2002		259 427 000
2003		259 427 000
Összesen	1 362 708 702	1 362 708 000

(19) Az 1995. október 31-i második megállapodás (a továbbiakban: II. FOGASA-megállapodás) azokról az összegekről szólt, amelyeket a FOGASA az 1993. november 5-i megállapodás alapján folyamatosan fizetett ki a SNIACE munkavállalóinak munkabérhátralék és végkielégítés címén. Az új tartozás összege 229 424 860 pesetát tett ki, amely után 9 %-os kamatlábbal számított 110 035 018 peseta kamatot, mindösszesen tehát 339 459 878 pesetát kellett fizetni. A SNIACE vagyontárgyaira bejegyzett jelzáloghoz kötött tartozást egy olyan ütemterv szerint kellett visszafizetni, amelyet 1999. március 18-án újratárgyaltak; az összegek pesetában (ESP) a következő módon kifejezve:

2. táblázat

II. FOGASA-megállapodás

(ESP)

	Az 1995. október 31-i eredeti megállapodás	Az 1999. március 18-i újratárgyalt megállapodás
1995		5 000 000
1996	20 000 000	10 000 000
1997	20 000 000	10 000 000
1998	20 000 000	10 000 000
1999	30 000 000	20 000 000
2000	30 000 000	20 000 000
2001	30 000 000	20 000 000
2002	40 000 000	50 000 000
2003	149 459 878	156 262 000
Összesen	339 459 878	301 262 000

A társadalombiztosítási pénztár

(20) Az általános társadalombiztosítási törvény [1] 20. cikke értelmében a társadalombiztosítási pénztár a társadalombiztosítási járuléktartozásra és az e járulékra kivetett pótlékra fizetési halasztást, illetve részletfizetést biztosíthat. Ugyanezen törvény 27. cikke pontosítja, hogy a késedelmi pótlékokat hozzá kell adni a kedvezménnyel érintett tartozásokhoz.

(21) Az 1996. május 7-i és 1997. szeptember 30-i megállapodással módosított 1996. március 8-i megállapodás tárgya az összesen 3 510 387 323 pesetát kitevő járuléktartozás megfizetésének átütemezése volt a felhalmozott kamatokkal együtt, amelyek 7,5 %-os kamatlábbal számítva 615 056 349 pesetát tettek ki. A főtartozás megfelelt a társadalombiztosításnak 1991. február és 1997. február között esedékes járulékfizetés összegének. A kifizetést 120 havi részletben kellett teljesíteni úgy, hogy az első két évben csak a 7,5 %-os törvényi kamatlábbal számolt kamatot kellett visszafizetni, a 3–10. évben pedig a főtartozást és a kamatokat a következő éves törlesztési ütemben: 5 % (1999. október–2001. szeptember), 10 % (2001. október–2003. szeptember), 15 % (2003. október–2005. szeptember) és 20 % (2005. október–2007. szeptember).

3. **AZ ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁHOZ VEZETŐ OKOK**

(22) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatában úgy vélte, hogy a Bíróság által a *Tubacex*-ügyben lefolytatott értékelést teljes mértékben alkalmazni lehet az 1998. évi határozat tárgyát képező intézkedésekre, továbbá hogy ebből következően részben vissza kell vonni az említett határozatot, és újra kell értékelni a SNIACE és az állami hitelezők között létrejött megállapodásokat.

(23) Tekintettel a *Tubacex*-ítéletre, a Bizottság aggályát fejezte ki az állami hitelezők által végrehajtott intézkedésekkel kapcsolatban:

— elsősorban az 1998. évi határozatban összeegyeztethetetlennek minősített intézkedésekben található, állami támogatásnak minősülő elemek megléte és ennélfogva ezek összeegyeztethetősége miatt, és

— másodsorban egy olyan magánhitelező magatartásával kapcsolatban, akinek hasonló helyzetben az állami hitelezőkhöz képest magasabb kamatlábat kellett volna alkalmaznia.

[1] BOE 154., 1994.6.20., 20658. o.

4. AZ ÉRINTETT FELEK ÉSZREVÉTELEI

(24) Az érintett felek nem nyújtottak be észrevételeket.

5. SPANYOLORSZÁG ÉSZREVÉTELEI

(25) A spanyol kormány 2000. március 21-i levelében nyújtotta be észrevételeit.

(26) A spanyol hatóságok nem értenek egyet a hivatalos vizsgálati eljárásról szóló bizottsági határozattal, mivel véleményük szerint az 1998. évi határozat tervezett részleges visszavonásának végrehajtásához nem volt szükség erre az eljárásra.

(27) A SNIACE és a társadalombiztosítási pénztár között létrejött átütemezési megállapodás vonatkozásában a spanyol hatóságok nem osztják a Bizottság azon véleményét, mely szerint „szokásosnak tűnik, hogy a már fennálló tartozások átütemezésére irányuló vagy ilyen hatással járó, peren kívüli megegyezések esetében a hitelező a törvényi kamatnál magasabb késedelmi kamatot igyekszik fizettetni az adóssal cserébe azért, hogy a tartozás visszafizettetése érdekében nem fordul bírósághoz”. Ezzel ellentétben úgy érvelnek, hogy a vállalkozás pénzügyi helyzete, illetve a bírósági eljárások költségei, hossza és bizonytalansága miatt a peren kívüli megegyezések során általában a törvényi kamatlábnál alacsonyabb kamatlábról születik megállapodás.

(28) A spanyol hatóságok ezért fenntartják azon érvüket, hogy a törvényi kamatlábat alkalmazó fizetési halasztás megítélése a tartozások visszafizettetése tekintetében sokkal inkább védi a társadalombiztosítási rendszer érdekeit, mint egy magánhitelező által tett bármilyen más fellépés.

(29) A spanyol kormány arra is felhívja a figyelmet, hogy míg egy magánhitelező bármilyen kamatláb alkalmazásáról megállapodhat az adóssal, addig a társadalombiztosítási hatóságok kötelesek betartani az általános társadalombiztosítási törvény 20. cikkét, amely kimondja, hogy a tartozásátütemezési megállapodásokban a törvényi kamatlábat kell alkalmazni.

(30) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatában úgy vélte, hogy az 1996. októberi, magánhitelezőkkel kötött megállapodás feltételeinek a társadalombiztosítás és a SNIACE között létrejött átütemezési megállapodás feltételeivel való összehasonlítása nem lehet megfelelő a Bíróság által meghatározott „magánhitelező” kritériumának alkalmazásához. Ebben a tekintetben a spanyol hatóságok kijelentették, hogy a közigazgatás törvényi kötelezettségei miatt az állami hitelezők helyzete nem hasonlítható a magánhitelezőkéhez. Ugyanakkor hangsúlyozták, hogy a különbségek ellenére az egyrészről a társadalombiztosítás és a SNIACE által kötött megállapodások, másrészről a FOGASA és a SNIACE által kötött megállapodások feltételei szigorúbbak voltak, mint a magánhitelezők között létrejött megállapodásban kikötött feltételek.

(31) Végül a spanyol hatóságok megismételték az 1998. évi határozathoz vezető eljárás során kifejezett véleményüket.

6. AZ INTÉZKEDÉSEK ÉRTÉKELÉSE

6.1. *AZ ELJÁRÁS MÁSODIK MEGINDÍTÁSÁNAK INDOKOLÁSÁRÓL*

(32) A spanyol hatóságok fenntartják, hogy az ügy megoldása érdekében nem volt szükség új hivatalos vizsgálati eljárás megindítására, valamint hogy erre az érdekelt felek jogainak tiszteletben tartása nem volt elegendő ok.

(33) A Bizottság a maga részéről úgy véli, hogy a *Tubacex*-ítélet meglehetősen fontosnak tekinthető ahhoz, hogy ezt az információt a spanyol hatóságok és az érdekelt felek tudomására hozzák. Az említett ítélet valóban módosíthatja az értékelési kritériumokat, amint azt az eljárás megindításáról szóló 1997. november 7-i határozat is tartalmazta.

6.2. *A SZERZŐDÉS 87. CIKKÉNEK (1) BEKEZDÉSE ÉRTELMÉBEN VETT TÁMOGATÁS MEGHATÁROZÁSA*

(34) Az eljárás második megindításakor a Bizottság arra keresett választ, hogy a SNIACE és az állami hitelezők által kötött megállapodások tartalmaznak-e állami támogatást, és adott esetben ezek a támogatások összeegyeztethetőnek minősülnek-e.

(35) A *Tubacex*-ítélet arra enged következtetni, hogy a tartozásátütemezés formáját öltő állami beavatkozások nem minősülnek állami támogatásnak, amennyiben teljesítik az említett ítéletben megfogalmazott kritériumokat (lásd a (4) preambulumbekezdést).

(36) A T-36/99 ügyben hozott ítéletben, amely megsemmisítette a 2000. évi határozatot, az Elsőfokú Bíróság elutasította azokat az indokokat, amelyek alapján a Bizottság úgy vélte, hogy a társadalombiztosítási pénztár és a FOGASA úgy viselkedett, ahogy egy magánhitelező tette volna. Ezért, valamint figyelembe véve az Elsőfokú Bíróság ítéletét, meg kell vizsgálni a következőket:

a) az állami hitelezők helyzete a magánhitelezőkével összehasonlítva;

b) a Banco Español de Crédito (a továbbiakban: Banesto) magánhitelező helyzete a társadalombiztosítási pénztár és a FOGASA helyzetével összehasonlítva;

c) annak lehetősége, hogy a társadalombiztosítási pénztár és a FOGASA követeléseinek teljes összegét pénzügyi veszteség elszenvedése nélkül fizettessék vissza;

d) a SNIACE jövőbeli jövedelmezőségére és életképességére vonatkozó kilátások.

(37) A *Tubacex*-ítéletben és az Elsőfokú Bíróság T-36/99 ügyben hozott ítéletében megfogalmazott kritériumok együttesen alkalmazandók. Attól fogva, hogy az állami hitelezők által meghatározott rendelkezések legalább egyikükre nézve nem felelnek meg, a Bizottságnak el kell vetnie a magánhitelező elvét.

6.2.1. A FOGASA-VAL KÖTÖTT MEGÁLLAPODÁSOK

(38) A *Tubacex*-ítélet alapjául szolgáló tényekkel ellentétben a FOGASA-val létrejött két megállapodást körülbelül két év eltéréssel kötötték meg, és tárgyukat különböző tartozások képezték. A Bizottság szerint nem egyetlen megállapodásról van szó. A második megállapodás megkötésekor a FOGASA szándéka sem a két megállapodás egyesítése volt azzal a céllal, hogy egyetlen megállapodás jöjjön létre, amelynek tárgya a tartozások összessége volt. A FOGASA a még fennálló tartozásokat csak az 1999. március 18-i megállapodással ([1]) egyesítette, vagyis négy évvel a FOGASA és a SNIACE által kötött második megállapodás után.

(39) Ezen értékelés elkészítése érdekében a Bizottság a magánhitelezőre alkalmazandó kritériumokat figyelembe véve először az I. FOGASA-megállapodást, majd a II. FOGASA-megállapodást elemzi.

Az I. FOGASA-megállapodás

(40) A SNIACE és a FOGASA 1993. november 5-én kötötte meg az első tartozásátütemezési megállapodást, amely kamatokkal együtt 1 362 708 700 pesetáról szólt. A megállapodás azután jött létre, hogy a FOGASA kifizette a SNIACE munkavállalói felé fennálló munkabérhátralékokat és végkielégítéseket.

(41) Értékelése elkészítése érdekében a Bizottságnak különbséget kell tennie a megállapodás megkötésének (*ex ante* elemzés) és végrehajtásának (*ex post* elemzés) időpontja között. Ez oda vezethet, hogy a Bizottság egy megállapodás megkötéskor fennálló jellemzőinek elemzése után arra a következtetésre juthat, hogy az említett megállapodás nem tartalmaz támogatást, míg a megállapodás végrehajtásakor meglévő, az eredetileg meghatározotthoz képest eltérő feltételek alapján módosítja első véleményét, és arra a következtetésre jut, hogy a megállapodás igenis tartalmaz támogatást.

Az I. FOGASA-megállapodás értékelése megkötésének időpontjában

A FOGASA helyzetének összehasonlítása a magánhitelezők, köztük a Banesto helyzetével

(42) A Bizottság megjegyzi, hogy a FOGASA-val 1993. november 5-én kötött első tartozásátütemezési megállapodás, amely mintegy nyolc hónappal az elsőfokú bíró által 1993. március 25-én közölt fizetésképtelenség megállapítása után jött létre, azt eredményezte, hogy a FOGASA-nak kellett teljesítenie a kifizetéseket a SNIACE munkavállalói számára. Ekkor a FOGASA jelzálog-megállapodást kötött a SNIACE vagyontárgyaira azzal a céllal, hogy legalább követelése egy részét biztosítsa. A FOGASA által alkalmazott kamatláb a megállapodás megkötésekor hatályos jogszabályban szereplő 10 % volt.

(43) A Banesto 1987-ben és 1991-ben – tehát jóval az I. FOGASA-megállapodás előtt – nyújtott jelzáloghitelt a SNIACE számára 16 %, illetve 18 %-os kamatláb alkalmazásával (az akkori piaci feltételek mellett).

(44) Azt kell tehát megállapítani, hogy 1992-ben a fizetésképtelenség megállapításakor a SNIACE-nek legalább két hitelezője volt: egyrészt a FOGASA, amelynek a SNIACE azokkal a munkabérekkel tartozott, amelyet nem tudott munkavállalóinak kifizetni, másrészt a Banesto, amelynek azokkal az összegekkel tartozott, amelyeket számára nyújtott és még nem fizette vissza teljes mértékben.

(45) A fizetésképtelenség bejelentésétől kezdve a Banesto a SNIACE kedvezményezett jelzálog-hitelezőjeként élhetett volna jogaival. Mindazonáltal a SNIACE csak az 1996. szeptember 26-i megállapodás alapján – vagyis három évvel az I. FOGASA-megállapodás megkötése után – adta át tartozásai egy részének rendezéseként a Banestonak az Inquitex vállalkozásban tulajdonolt részvényeit, valamint néhány földterületet, amelyre jelzálogot alapítottak.

(46) A FOGASA a maga részéről jogilag arra volt kötelezve, hogy fizetésképtelenség esetén kifizesse a munkabéreket. A FOGASA, attól kezdve, hogy ki kellett fizetnie a munkabéreket a SNIACE dolgozói számára, átütemezési megállapodásról szóló tárgyalásokat kezdett a SNIACE-vel annak érdekében, hogy visszafizettesse a követeléseit. Az a tény, hogy a Banesto nem élt jelzálog-hitelezői jogaival a SNIACE ellen, jól mutatja, hogy a FOGASA – a Banesto magánhitelezővel ellentétben – körültekintően és éleslátóan járt el, amikor megkötötte az átütemezési megállapodást, és a fizetésképtelenség közlésétől kezdve garanciát kapott.

(47) A FOGASA és a SNIACE ezért gyorsan lezárták a tárgyalásokat, amelyek a felek békés rendezésre irányuló szándékát mutatták.

A FOGASA követelései összességének pénzügyi veszteség elszenvedése nélküli visszafizettetésének lehetősége

(48) Miután elfogadta a SNIACE munkavállalóinak kérelmét – amely azt tartalmazta, hogy fizessék ki számukra azokat a munkabéreket és végkielégítéseket, amelyekkel a fizetésképtelenséget kinyilvánító bírósági eljárás alapján nekik tartoztak –, a FOGASA tartozásátütemezési megállapodást kötött azzal a céllal, hogy a SNIACE visszafizesse a kapott összegeket. A FOGASA a spanyol jog által kikötött törvényi kamatlábat alkalmazta, ami a megállapodás felek általi megkötésekor 10 % volt.

([1]) A spanyol hatóságok által továbbított, a FOGASA 2008. augusztus 22-én kelt levele, 2. o.

(49) A Bizottság úgy véli, hogy a FOGASA azzal, hogy a SNIACE számára biztosította kifizetései átütemezését, a *Tubacex*-ítélet elvét alkalmazta, mely szerint „egy magánhitelező nem törekszik külön nyereség elérésére a neki visszafizetendő tartozáson, csupán az általa megelőlegezett összeget kívánja teljes mértékben visszafizettetni, pénzügyi veszteség elszenvedése nélkül. Ennek érdekében, amikor a visszafizetés biztosítása céljából beleegyezik a követelés átütemezésébe, kiegészítő kamat fizetését kéri, amelynek célja, hogy kompenzálja őt a tartozás összegének az átütemezés okozta értékvesztése miatt.” ([1])

A pénzügyi jövedelmezőség jövőbeli kilátásai

(50) A megállapodás megkötésekor a FOGASA tudatában volt a SNIACE nehéz helyzetének, és emiatt lépett fel a munkavállalók javára, hogy ez utóbbiak megkaphassák azokat a munkabéreket és végkielégítéseket, amelyeket a SNIACE fizetésképtelensége miatt nem tudott számukra kifizetni.

(51) Annyi bizonyos, hogy ebben az időben a FOGASA-nak javasolt egyetlen megvalósítható terv a SNIACE számára a tartozások átütemezése volt. Mindazonáltal a vállalkozás által 1992-ben átélt súlyos szociális konfliktus után tevékenységét lassanként újra működésbe hozták, a jövedelmezőségi kilátásokkal azonban egyelőre nem foglalkoztak, mert a vállalkozás helyzete ekkor még törékeny volt.

(52) A magánhitelezőkkel kötött megállapodás hiánya, valamint az a tény, hogy e hitelezők 1993-tól kezdve nem hajtották be a tartozásokat, nyilvánvalóvá teszi, hogy a vállalkozás kilátásai megalapozottak voltak, következésképpen nem kellett azt kockáztatni, hogy a vállalkozás felhagyjon tevékenységeivel.

Az I. FOGASA-megállapodás megkötésével kapcsolatban levont következtetés

(53) A Bizottság úgy véli, hogy megkötése időpontjában az I. FOGASA-megállapodás nem minősült állami támogatásnak.

Az I. FOGASA-megállapodás végrehajtásának elemzése

(54) 1993. november 5. és 1999. március 18. között – amikor a FOGASA a tartozás visszafizetésének határidejét két évvel meghosszabbító, új átütemezési megállapodást kötött – a SNIACE csupán tartozásának mintegy 50 %-át fizette vissza.

Az állami hitelezők és a magánhitelezők helyzetének összehasonlítása

(55) A FOGASA az 1993. évi megállapodással számára biztosított garanciák és jelzálogok végrehajtása előtt az átütemezési megállapodás módosítását részesítette előnyben annak érdekében, hogy követelései visszafizettetésének lehetőségeit a lehető legnagyobb mértékben növelje. A Bizottság azonban megjegyzi, hogy 1996. szeptember 26-án a Banesto a SNIACE tartozásai egy részének rendezéseként elfogadott néhány, a vállalkozás tulajdonában lévő földterületet, valamint azokat a részvényeket, amelyekkel a SNIACE az Inquitex vállalkozásban rendelkezett.

(56) A Bizottság úgy véli, hogy a FOGASA magatartása nem hasonlítható össze a Banestóéval, amely az 1996. évi megállapodás megkötésével próbálta követelése egy részét biztosítani, ellentétben a FOGASA-val, amely a SNIACE-vel kötött megállapodásnak megfelelően követelését igyekezett visszafizettetni ily módon.

A FOGASA követelései összességének pénzügyi veszteség elszenvedése nélküli visszafizettetésének lehetősége

(57) A Bizottság megjegyzi, hogy a megállapodás újratárgyalásának időpontjában a FOGASA nem kért kiegészítő kamatot, mivel a fizetendő teljes összeg ugyanannyi volt, noha a végső határidőt két évvel meghosszabbították ([2]). Következésképpen a Bizottság úgy véli, hogy el kell utasítania Spanyolország érvelését ([3]), mely szerint befektetését a pénzügyi értékvesztéstől akarta megvédeni.

A jövedelmezőség jövőbeli kilátásai

(58) A Bizottság az alábbiakban látható 3. táblázat alapján azt állapítja meg, hogy az 1993. november 5-i megállapodást módosító 1999. március 18-i megállapodás megkötésének időpontjában a vállalkozás növekvő tartozásokkal, ismétlődő veszteségekkel és negatív sajáttőkével nézett szembe, ami aggályokat vetett fel a tartozás visszafizetésének kilátásaira vonatkozóan:

([1]) (32) bekezdés.

([2]) A spanyol hatóságok 2005. július 4-i levele, I. melléklet.

([3]) Spanyolország 2000. március 21-i levele: „a halasztás következtében alkalmazott kamat attól a kártól védi a hitelezőt, amelyet a pénz időközben bekövetkező értékvesztése okozna neki”.

3. táblázat

(millió EUR)

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Értékesítés	69,3	43,0	4,8	39,3	65,9	34,5	33,6	56,6	57,5	82,0
Eredmény	– 24,8	– 27,9	– 22,8	– 10,7	0,9	– 11,7	– 3,0	– 9,6	– 7,4	1,7
Pénzáram	– 15,3	– 19,8	– 20,0	– 6,0	6,4	– 8,8	2,2	– 2,2	– 0,6	8,7
Összes tartozás	84,1	82,8	95,4	112,6	116,5	108,2	104,9	106,1	112,8	121,8

(59) Noha igaz, hogy a vállalkozás enyhén pozitív eredményt ért el 1995-ben, el kell ismerni, hogy a vállalkozás pénzügyi helyzete bizonytalan jövedelmezőségi kilátásokra engedett következtetni.

Az I. FOGASA-megállapodás végrehajtásával kapcsolatban levont következtetés

(60) A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a FOGASA nem úgy viselkedett, ahogy azt egy magánhitelező tette volna, a következők miatt:

a) a tartozások egy részének visszafizettetéseként nem állt szándékában azon meghatározott vagyontárgyak megszerzése, amelyekre az 1993. évi megállapodás megkötésekor jogot szerzett;

b) a pénzügyi helyzet folyamatos romlása miatt a jövedelmezőségi kilátások bizonytalanok voltak;

c) az 1999. évi átütemezési megállapodás tárgyalásakor nem kért kiegészítő kamatot, illetve nem alkalmazott késedelmi kamatot a megállapodás alapján nem törlesztett összegekre.

A II. FOGASA-megállapodás

(61) A SNIACE és a FOGASA 1995. október 31-én kötötte meg a második tartozás-átütemezési megállapodást, amely kamatokkal együtt 339 459 878 pesetáról szólt. Ez a megállapodás azután jött létre, hogy a FOGASA újból kifizette a SNIACE munkavállalói felé fennálló munkabérhátralékokat és végkielégítéseket.

Az állami hitelezők és a magánhitelezők helyzetének összehasonlítása

(62) Az I. FOGASA-megállapodás végrehajtásával kapcsolatban megfogalmazottakhoz hasonlóan a Bizottság úgy véli, hogy a FOGASA magatartása nem hasonlítható a Banestóéhoz, mivel ez utóbbi az 1996. évi megállapodás megkötésével a követelések egy részét igyekezett biztosítani, míg a FOGASA, amely az 1993. évi megállapodás tárgyát képező tartozásoknak csak egy részét fizettette vissza, 1995-ben új megállapodást kötött, amely újabb tartozásokról szólt.

A FOGASA követelései összességének pénzügyi veszteség elszenvedése nélküli visszafizettetésének lehetősége

(63) Ezt az új megállapodást annak ellenére kötötték meg, hogy:

i. az 1993. november 5-i megállapodást nem tartották be tökéletesen;

ii. tárgyát a FOGASA-val szemben fennálló új tartozások képezték, mivel a FOGASA újra teljesítette a SNIACE munkavállalóinak munkabérük kifizetésére vonatkozó kérelmét; és

iii. a SNIACE törékeny pénzügyi helyzete ismert volt: a SNIACE az évek óta ismétlődő veszteségek, negatív sajáttőkéje és jelentős tartozásai miatt nehéz helyzetben lévő vállalkozás volt, amint azt a (58) preambulumbekezdésben szereplő táblázat mutatja.

(64) Továbbá nyilvánvaló, hogy a FOGASA nem mérlegelte azt a lehetőséget, hogy a javára alapított jelzálog érvényesítése révén hajtsa be a tartozást. A behajtás minden bizonnyal a vállalkozás bezárását eredményezte volna, viszont a SNIACE felszámolásának keretében a FOGASA kétségtelenül teljes mértékben vagy részben visszakapta volna követeléseit a vállalkozás vagyonának átruházása után.

(65) Ezzel kapcsolatban a Bizottság megjegyzi, hogy a spanyol hatóságok többször is azt válaszolták, hogy nem volt lehetséges a vállalkozás értékbecslése, amely lehetővé tette volna a visszafizettethető összeg kiszámítását, valamint hogy felszámolás esetén a vállalkozás vagyonának értéke amúgy is nagymértékben csökkenhetett volna ([1]). Emiatt nyilvánvaló, hogy a FOGASA az átütemezési megoldás javára elvetette a SNIACE felszámolásának lehetőségét.

([1]) A spanyol hatóságok 2005. július 4-i válasza: „Sem a FOGASA, sem a [társadalombiztosítási pénztár] nem rendelkezik elegendő adattal ahhoz, hogy elvégezze a vállalkozás tulajdonának akkori értékbecslését."

(66) A spanyol hatóságok 2005. szeptember 29-i válaszukban hozzátették, hogy „ha ekkor [a FOGASA] indokolás nélkül elzárkózott volna a visszafizetési megállapodás aláírásától, azzal megsértette volna a szervezetre vonatkozó szabályozást és önkényesen cselekedett volna.” A Bizottság a spanyol hatóságok nyilatkozatából azt a következtetést vonja le, hogy a FOGASA nem akarta megindokolni a tartozás átütemezésének lehetséges elutasítását. A spanyol hatóságok számára nem elegendő a tartozás egészének – a SNIACE bezárását is ideértve – történő visszafizettetésére való törekvés puszta ténye ([1]).

A II. FOGASA-megállapodással kapcsolatban levont következtetés

(67) A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a FOGASA nem úgy viselkedett, ahogy azt egy magánhitelező tette volna, a következők miatt:

a) nem kérte az 1993. évi megállapodás tárgyát képező tartozások visszafizetését az említett megállapodásban kikötött ütemtervvel összhangban;

b) a pénzügyi helyzet folyamatos romlása miatt a jövedelmezőségi kilátások bizonytalanok voltak;

c) elfogadta egy új megállapodás megkötését, amely újabb tartozásokról szólt.

6.2.2. A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI PÉNZTÁRRAL KÖTÖTT MEGÁLLAPODÁS

(68) Amint azt a (21) preambulumbekezdés említi, a társadalombiztosítási pénztár 1996. március 8-án kötött megállapodást a SNIACE-vel, amelyet 1996. május 7-én és 1997. szeptember 30-án módosítottak. Annak ellenére, hogy körülbelül 18 hónappal az első megállapodás megkötése után jött létre, a végső megállapodás ugyanarról a tartozásról szólt. A Bizottság ezért úgy véli, hogy egyetlen, több alkalommal módosított megállapodásról van szó.

Az állami hitelezők és a magánhitelezők helyzetének összehasonlítása

(69) A társadalombiztosítási pénztár és a SNIACE közötti első megállapodás megkötésekor, 1996. március 8-án, valamint ennek első módosításakor, 1996. május 7-én, a magánhitelezők még nem jutottak megállapodásra. Csak a megállapodás második módosításától, tehát 1997. szeptember 30-tól számítva lehet összehasonlítani a társadalombiztosítási pénztár és a magánhitelezők helyzetét.

(70) A társadalombiztosítási pénztár ebben az időszakban a magánhitelezőkhöz képest távolabb volt egy olyan megállapodás megkötésétől, amely követelései visszafizettetésének lehetőségeit a lehető legnagyobbra növelte volna.

A társadalombiztosítási pénztár követelései összességének pénzügyi veszteség elszenvedése nélküli visszafizettetésének lehetősége

(71) A spanyol jogszabályokkal összhangban a társadalombiztosítási pénztár tartozásátütemezési megállapodásokat köthet, feltéve, hogy a megállapodás megkötésének időpontjában hatályos törvényi kamatlábat alkalmazza.

(72) A társadalombiztosítási pénztár így a *Tubacex*-ítéletet követve pénzügyi veszteségek elszenvedése nélkül akarta biztosítani követeléseit.

A vállalkozás jövedelmezőségének kilátásai

(73) Amint azt a (63) preambulumbekezdés iii. pontjában említettük, e megállapodás megkötésekor a SNIACE az évek óta ismétlődő veszteségek, negatív sajáttőkéje és jelentős tartozásai miatt nehéz helyzetben lévő vállalkozás volt.

(74) Ezenkívül a spanyol hatóságok nem tudtak kedvezően válaszolni a Bizottság arra irányuló kérésére (a 2008. augusztus 7-i D/53117. számú levél), hogy nyújtsák be a társadalombiztosítási pénztár és a SNIACE között 1994-ben tartott megbeszélések dokumentumait ([2]). Ezen dokumentumok alapján a Bizottság megismerhette volna a tárgyalások körülményeit, valamint értékelhette volna a társadalombiztosítási pénztár azzal kapcsolatos véleményét, hogy a SNIACE milyen reális lehetőségekkel rendelkezik múlt- és jövőbeli kötelezettségeinek teljesítése vonatkozásában. Ezzel ellentétben a spanyol hatóságok 2008. szeptember 10-i válaszukban megerősítették, hogy nem rendelkeznek az említett dokumentumokkal.

(75) Következésképpen tehát nyilvánvaló, hogy a társadalombiztosítási pénztár ismerte a SNIACE pénzügyi helyzetét, különösen azt, hogy nem teljesítette a FOGASA-val kapcsolatos kötelezettségeit. Mivel a megállapodást 1996-ban kötötték meg, a társadalombiztosítási pénztár a vállalkozás számviteli nyilvántartásai alapján ellenőrizhette volna, hogy a SNIACE csak részben teljesítette az 1993. évi megállapodást, továbbá hogy 1995-ben (tehát körülbelül hat hónappal a társadalombiztosítási pénztárral való megállapodás előtt) új megállapodást kötött a FOGASA-val, amely újabb tartozásokról szólt.

A társadalombiztosítási pénztárral kötött megállapodással kapcsolatban levont következtetés

(76) A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a társadalombiztosítási pénztár nem úgy viselkedett, ahogy azt egy magánhitelező tette volna, a következők miatt:

([1]) A spanyol hatóságok 2005. szeptember 29-i válasza.

([2]) A spanyol hatóságok a Bizottság tudomására hozták (a Bizottság 2004. december 3-i levelére küldött 2005. február 28-i levél), hogy a SNIACE és a társadalombiztosítási pénztár több megbeszélést is tartott.

a) a SNIACE nem fizette vissza teljes mértékben egy másik állami hitelező (a FOGASA) felé fennálló tartozását, amely ezenfelül elfogadta a tartozások halmozódását; valamint

b) a pénzügyi helyzet tartós romlása miatt a jövedelmezőségi kilátások bizonytalanok voltak.

6.2.3. A TÁMOGATÁSOK MEGLÉTÉVEL KAPCSOLATOS KÖVETKEZTETÉS

(77) A Bizottság véleménye szerint csak a FOGASA és a SNIACE között 1993. november 5-én létrejött megállapodáshoz vezető intézkedés tekinthető úgy, hogy teljesíti a magánhitelező kritériumát. Az említett intézkedés ezért nem biztosít előnyt a SNIACE javára.

(78) Ezzel ellentétben a Bizottság úgy véli, hogy az 1999. március 18-án módosított I. FOGASA-megállapodás, a II. FOGASA-megállapodás, valamint a társadalombiztosítással való megállapodás a korábban kifejtett okok miatt a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében vett előnyt biztosít a SNIACE javára. Ezek az intézkedések valóban előnyt biztosítanak a SNIACE javára, mivel lehetővé teszik a társadalombiztosítási járulékok és a FOGASA-val szemben fennálló tartozások visszafizetésével kapcsolatos azon törvényi kötelezettségei átütemezését, amelyekkel a SNIACE-nek szembe kellett volna néznie, ha e hitelezők magánhitelezők lettek volna.

(79) A többi kritérium tekintetében a Bizottság először is úgy véli, hogy az intézkedéseket állami forrásokból finanszírozzák, mivel a FOGASA és a társadalombiztosítási pénztár is állami szervezet, amelyeknek forrásai a kötelező járulékok megfizetéséből származnak.

(80) Másodszor, a vitatott intézkedések szelektív jellegűek, mivel ezeket kizárólag a SNIACE javára alkalmazzák.

(81) Harmadszor, azokat a piacokat, ahol a SNIACE tevékenykedik, a tagállamok közötti élénk kereskedelem jellemzi. A SNIACE termékeinek egy részét Európában értékesíti, ahol más vállalkozásokkal kell versenyeznie. Ebből következően a SNIACE javára nyújtott támogatások érinthetik a tagállamok közötti kereskedelmet. Ezzel párhuzamosan ezek az intézkedések a textilipari termékek gyártói közötti verseny torzításával fenyegetnek.

(82) A Bizottság ezért úgy véli, hogy az I. FOGASA-megállapodás, a II. FOGASA-megállapodás, valamint a társadalombiztosítási pénztárral való megállapodás végrehajtásához kapcsolódó intézkedések a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak minősülnek.

6.3. *A TÁMOGATÁSOK ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGÉNEK VIZSGÁLATA*

(83) A Szerződés 87. cikkének (1) bekezdésével összhangban állami támogatásnak tekintett intézkedések összeegyeztethetőségét ugyanezen cikk (2) és (3) bekezdésében foglalt kivételek alapján kell értékelni.

(84) A 87. cikk (2) bekezdésében és a 87. cikk (3) bekezdésének b), d) és e) pontjában foglalt kivételek nyilvánvalóan nem alkalmazhatóak, mivel az intézkedések nem valamely közös európai érdeket szolgáló fontos projekt megvalósításának előmozdítására vagy egy tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavar megszüntetésére, sem a kultúra és a kulturális örökség megőrzésének előmozdítására irányultak. Nem is a támogatás olyan egyéb fajtáiról van szó, amelyeket a Tanács a Bizottság javaslata alapján, minősített többséggel hozott határozatával határoz meg.

(85) Ebből következően a 87. cikk (3) bekezdésének a) és c) pontjában található egyes gazdasági térségek vagy ágazatok fejlődésével kapcsolatos kivételeket kell értékelni.

(86) Mivel egyes ágazatok fejlődésének előmozdítására irányuló támogatásokról van szó, és figyelembe véve a szóban forgó intézkedések jellegét, kizárólag a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott támogatásokkal kapcsolatos kritériumok tekinthetők megfelelőnek.

(87) Mivel egyes térségek fejlődésének előmozdítására irányuló támogatásokról van szó, a Bizottság megjegyzi, hogy az a térség, ahol a SNIACE található, 1995 szeptemberétől jogosult lehet a 87. cikk (3) bekezdésének a) pontja szerinti regionális támogatásra, valamint ezen időpont előtt jogosult lehetett a 87. cikk (3) bekezdésének c) pontja szerinti regionális támogatásra.

(88) Ebből következően a Bizottságnak a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatásra, valamint a regionális támogatásokról szóló iránymutatásra tekintettel kell elemeznie az intézkedéseket. A jogellenes állami támogatások értékelésére alkalmazandó szabályok meghatározásáról szóló bizottsági közlemény ([1]) értelmében az intézkedéseket a támogatások odaítélésekor hatályban lévő iránymutatás alapján kell értékelni.

A nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott támogatások

(89) A nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott támogatásokhoz kapcsolódó szabályokat illetően kétségtelen, hogy a Bizottság – a versenypolitikáról szóló 1979. évi nyolcadik jelentés és valamennyi azt követő iránymutatás közzététele óta – szerkezetátalakítási tervet kér, amely lehetővé teszi a nehéz helyzetben lévő vállalkozások életképességének helyreállítását ([2]).

([1]) HL C 119., 2002.5.22., 22. o.

([2]) Az Európai Bizottság versenypolitikáról szóló 1979. évi nyolcadik jelentésének 227. pontja. A nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatás (HL C 368., 1994.12.31., 12. o.) 3.2.2. pontjának i. alpontja. A nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatás (HL C 288., 1999.10.9., 2. o.) 31. pontja. A nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatás (HL C 244., 2004.10.1., 2. o.) 34. pontja.

(90) Ebben az ügyben a spanyol hatóságok sohasem érveltek úgy, hogy az intézkedések megmentési és szerkezetátalakítási támogatásnak minősültek. Azt sem próbálták bizonyítani, hogy a vitatott támogatások nyújtásakor alkalmazandó szabályok szerinti szerkezetátalakítási tervről volt szó. Amint azt a versenypolitikáról szóló 1979. évi nyolcadik bizottsági jelentés (227. és 228. pont), valamint az 1994 óta elfogadott iránymutatások ([1]) előírják, egy ilyen jellegű tervnek többek között szerkezetátalakítási belső intézkedéseket és kompenzációs intézkedéseket kell magában foglalni. A szerkezetátalakítási terv hiánya megerősíti azt, hogy a támogatás kizárólagos célja a vállalkozás működésének biztosítása volt anélkül, hogy szerkezetátalakítását illetően bármilyen ellentételezést kértek volna.

(91) A kérelmező által az eljárás megindítása előtt a Bizottságnak benyújtott megvalósíthatósági terv tekintetében a spanyol hatóságok megelégedtek annak megállapításával – különösen a Bizottság 1997. május 16-i levelére küldött 1997. június 30-i levelükben –, hogy a szakértő következtetése, mely szerint „a SNIACE életképessége csak olyan támogatások odaítélése révén biztosítható, amelyek befektetési projektek végrehajtását és a tartozás újratárgyalását teszik lehetővé", csupán egy magántanulmányban megfogalmazott személyes vélemény volt, amely nem tükrözi szükségszerűen a spanyol hatóságok véleményét ([2]).

(92) Következésképpen, mivel nem létezett szerkezetátalakítási terv, a II. FOGASA-megállapodás és a társadalombiztosítási pénztárral kötött megállapodás keretében elfogadott intézkedések, továbbá az I. FOGASA-megállapodás végrehajtása sem a versenypolitikáról szóló 1979. évi nyolcadik bizottsági jelentés, sem a megmentési és szerkezetátalakítási támogatásról szóló 1994., 1999., illetve 2004. évi közösségi iránymutatás alapján nem megalapozottak.

Regionális támogatás

(93) A 87. cikk (3) bekezdésének a) és c) pontjában foglalt, az egyes térségek fejlődésének előmozdítására irányuló támogatások tekintetében a Bizottság megjegyzi, hogy az a térség, ahol a SNIACE működik, 1995 szeptemberétől jogosult lehet a 87. cikk (3) bekezdésének a) pontja szerinti regionális támogatásra, valamint ezen időpont előtt jogosult lehetett a 87. cikk (3) bekezdésének c) pontja szerinti regionális támogatásra.

(94) A SNIACE javára nyújtott támogatások azonban nem rendelkeznek az ahhoz szükséges jellemzőkkel, hogy az említett cikk értelmében előmozdítsák egyes gazdasági területek fejlődését, mivel működési támogatásként nyújtották, vagyis anélkül, hogy rájuk bármilyen beruházási vagy munkahelyteremtési feltétel vonatkozott volna.

(95) A Bizottság 1979 óta ([3]) csak olyan támogatásokat engedélyez, amelyek nem induló beruházástól vagy munkahelyteremtéstől függnek olyan térségekben, amelyek jogosultak lehetnek regionális támogatásra, amikor egy tagállam bizonyítani tudja a hátrányok létezését vagy mérlegeli azok jelentőségét, ami ebben az esetben nem így történt.

(96) Ebből következően a II. FOGASA-megállapodás és a társadalombiztosítási pénztárral kötött megállapodás keretében elfogadott intézkedések, továbbá az I. FOGASA-megállapodás végrehajtása sem az 1979. évi bizottsági közlemény, sem a regionális támogatásról szóló 1998. évi iránymutatás alapján nem megalapozottak.

A szintetikusszál-ipar javára nyújtott támogatások

(97) A megállapodások megkötésekor a szintetikusszál-iparra alkalmazandó szabályok ([4]) tekintetében a Bizottság úgy véli, hogy a szintetikusszál-ipar csak beruházási támogatásra volt jogosult. A vitatott intézkedések azonban nem rendelkeznek a beruházási támogatás egyetlen jellemzőjével sem. A II. FOGASA-megállapodás és a társadalombiztosítási pénztárral kötött megállapodás keretében elfogadott intézkedések, továbbá az I. FOGASA-megállapodás végrehajtása az 1992. évi, illetve az 1996. évi iránymutatás alapján nem megalapozottak.

A támogatások összeegyeztethetőségével kapcsolatban levont következtetés

(98) A Bizottság úgy véli, hogy az 1999. március 18-án módosított I. FOGASA-megállapodás végrehajtási rendelkezései, valamint a II. FOGASA-megállapodás és a társadalombiztosítási pénztárral kötött megállapodás megkötése nem tekinthetőek összeegyeztethetőnek.

7. A JOGELLENES TÁMOGATÁSOK VISSZAFIZETTETÉSI ELJÁRÁSA

(99) Mivel a Bizottság úgy véli, hogy az 1999. március 18-án módosított I. FOGASA-megállapodás végrehajtása, valamint a II. FOGASA-megállapodás és a társadalombiztosítási pénztárral kötött megállapodás a Szerződéssel összeegyeztethetetlen, a kedvezményezettnek vissza kell fizetnie a kapott összegeket.

(100) Az összeegyeztethetetlennek nyilvánított jogellenes támogatások visszafizettetési módozatait „A tagállamokat a jogellenes és összeegyeztethetetlen állami támogatások visszafizettetésére felszólító bizottsági határozatok hatékony végrehajtásáról" című bizottsági közlemény (a továbbiakban: a 2007. évi közlemény) ([5]) határozza meg. Elsősorban a Bíróság joggyakorlata, valamint a 2007. évi közlemény (37) bekezdése pontosítja, hogy a Bizottság nem köteles megállapítani a visszafizettetendő támogatás pontos összegét. A határozatnak azonban tartalmaznia kell azokat az információkat, amelyek segítségével a tagállamok meghatározhatják az összeget.

([1]) Lásd az 1994. évi iránymutatás 3.2.2. pontjának i. alpontját: „[…] a támogatást megvalósítható szerkezetátalakítási vagy helyreállítási programmal kell összekapcsolni […]."

([2]) A spanyol hatóságok 1997. június 30-án faxon küldött levelének 2. oldala.

([3]) A regionális támogatási programokról szóló bizottsági közlemény 4. pontjának második albekezdése (HL C 31., 1979.2.3., 9. o.). A regionális támogatásokról szóló irányelv 4.15. pontja (HL C 74., 1998.3.10., 9. o.).

([4]) HL C 346., 1992.12.30., 2. o. és HL C 94., 1996.3.30., 11. o.

([5]) HL C 272., 2007.11.15., 4. o.

(101) A 794/2004/EK bizottsági rendelet [1], amely a 659/1999/EK tanácsi rendelet [2] végrehajtási szabályait határozza meg, kimondja, hogy a visszafizettetési határozat szerint visszafizetésre kerülő támogatás magában foglalja a Bizottság által megfelelő kamatlábbal meghatározott kamatot. A kamat attól a naptól fizetendő, amikor a jogellenes támogatást a kedvezményezett rendelkezésére bocsátották, addig a napig, amíg visszafizetésre nem került. A kamatlábat a teljes időszakra alkalmazni kell a visszatérítés időpontjáig.

(102) Mindazonáltal a kamatok kiszámítási módszerével kapcsolatban a Bíróság a C-295/07. *Bizottság* kontra *Département du Loiret és Scout, SA* ügyben [3] hozott 2008. december 11-i ítéletében megerősítette, hogy valamely jogellenes támogatás jelenértéke kiszámításának módszere anyagi jogi, és nem eljárásjogi kérdés [4]. A 2000. évi határozatot, valamint az eljárás második megindításához kapcsolódó határozatot jóval a 794/2004/EK rendelet előtt fogadták el.

(103) Ebből következően a Bizottság úgy véli, hogy a jogellenes támogatások visszafizettetésére vonatkozó számítási módszert a megsemmisített határozat idején kell alkalmazni, és ezért a tagállam a visszafizettetendő összeg kiszámításához az egyszerű kamatlábnak nevezett módszert használja majd.

(104) Ezen ügy vonatkozásában a Bizottság különbséget tesz egyrészről az I. FOGASA-megállapodás részleges végrehajtása, másrészről a II. FOGASA-megállapodás és a társadalombiztosítási pénztárral kötött megállapodás összeegyeztethetetlen intézkedései között.

Az I. FOGASA-megállapodás

(105) Amint az a (77) preambulumbekezdésben említésre került, a Bizottság úgy véli, hogy a FOGASA és a SNIACE által 1993. november 5-én kötött megállapodás teljesíti a magánhitelező kritériumát, ezért nem minősül állami támogatásnak.

(106) Mivel azonban az említett megállapodást csak részben teljesítették, a Bizottság úgy véli, hogy az 1999. március 18-án módosított I. FOGASA-megállapodás olyan összeegyeztethetetlen és jogellenes támogatásnak minősül, amelyet vissza kell fizetni. Az összeegyeztethetetlenség egyrészről az 1999. március 18-ig a megállapodásnak megfelelően meg nem fizetett összegeket, másrészről a támogatás ezen időponttól kezdődően fennmaradó részét érinti.

(107) A visszafizettetendő támogatásnak magában kell foglalnia az egyszerű kamatláb módszere alapján kiszámított felhalmozott kamatokat (lásd a (101) preambulumbekezdést). Az I. FOGASA-megállapodás felülvizsgálata előtt visszafizetett összegek – noha a kamatláb a Bizottság referencia-kamatlábánál alacsonyabb volt – nem minősülnek állami támogatásnak, következésképpen ezeket nem kell visszafizettetni. A megállapodás teljesítésével összefüggésben kifizetett összegektől eltérően teljesített kifizetéseket le lehet vonni azokból az összegekből, amelyeket a jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatás elve alapján vissza kell fizetni.

A II. FOGASA-megállapodás és a társadalombiztosítási pénztárral kötött megállapodás

(108) Amint azt a fentiekben ugyancsak említettük, a Bizottság úgy véli, hogy Spanyolország jogellenes támogatást nyújtott a FOGASA-val 1995. október 30-án kötött visszafizetési megállapodás formájában, valamint a társadalombiztosítási pénztárral 1996. március 8-án kötött tartozásátütemezési megállapodás formájában, ezek a támogatások ugyanis ellentétesek a Szerződés 88. cikkének (3) bekezdésével, továbbá összeegyeztethetetlenek a közös piaccal és az EGT-megállapodás működésével.

(109) Mivel a támogatások jogellenesek és összeegyeztethetetlenek, teljes mértékben vissza kell ezeket fizetni és gazdasági hatásukat érvényteleníteni kell. A visszafizettetendő összegek nagysága megegyezik a FOGASA-val és a társadalombiztosítási pénztárral kötött megállapodás tárgyát képező össztartozás nagyságával. Ezen összegekhez hozzá kell adni a Bizottság referencia-kamatlábának megfelelően kiszámított egyszerű kamatokat. A már teljesített kifizetéseket le lehet vonni a visszafizettetendő összegekből.

8. KÖVETKEZTETÉS

(110) Figyelembe véve a fenti megfontolásokat, az 1999/395/EK határozatot ennek megfelelően módosítani kell.

(111) A FOGASA és a SNIACE által kötött első visszafizetési megállapodás nem minősül állami támogatásnak.

(112) Ezzel szemben a FOGASA-val 1993. november 3-án kötött visszafizetési megállapodás, az ugyancsak a FOGASA-val 1995. október 30-án kötött visszafizetési megállapodás, valamint a társadalombiztosítási pénztárral kötött átütemezési megállapodások végrehajtásának új értékelése alapján azt a következtetést lehet levonni, hogy Spanyolország a Szerződés 88. cikkének (3) bekezdésével ellentétes jogellenes támogatást nyújtott, amely összeegyeztethetetlen a közös piaccal és az EGT-megállapodás működésével.

(113) Mivel a nyújtott támogatás jogellenes és a közös piac működésével összeegyeztethetetlen, a 659/1999/EK rendelettel összhangban vissza kell fizettetni és gazdasági hatásait érvényteleníteni kell,

[1] HL L 140., 2004.4.30., 1. o.
[2] HL L 83., 1999.3.27., 1. o.
[3] (Előkészületben.)
[4] (83) bekezdés.

ELFOGADTA A KÖVETKEZŐ HATÁROZATOT:

1. cikk

Az 1999/395/EK határozat a következőképpen módosul:

1. Az 1. cikk a következőképpen módosul:

a) az első albekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„A Sociedad Nacional de Industrias y Aplicaciones de Celulosa Española SA (SNIACE) és a Fondo de Garantía Salarial (FOGASA) által 1993. november 5-én kötött megállapodás megkötésének időpontjában nem minősült az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak.";

b) a szöveg az első albekezdés után a következő albekezdéssel egészül ki:

„A Spanyolország által a SNIACE javára végrehajtott következő állami támogatások a közös piaccal összeegyeztethetetlenek:

a) a SNIACE és a társadalombiztosítási pénztár által 1996. március 8-án kötött, a tartozások átütemezéséről szóló megállapodás (amelyet az 1996. május 7-i megállapodás, majd ezt követően az 1997. szeptember 30-i megállapodás módosított);

b) a SNIACE és a FOGASA által 1993. november 5-én kötött megállapodás végrehajtása;

c) a SNIACE és a FOGASA által 1995. október 31-én kötött megállapodás."

2. A 2. és a 3. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„*2. cikk*

(1) Spanyolország köteles visszafizettetni a kedvezményezettel az 1. cikk második albekezdésében említett támogatásokat.

(2) A visszafizettetendő összegek tartalmazzák a kamatokat, attól az időponttól kezdődően, amikor azok a kedvezményezett rendelkezésére álltak, tényleges visszafizetésük időpontjáig.

(3) Az 1. cikk második albekezdésében foglalt támogatásokat haladéktalanul és hatékonyan vissza kell fizettetni.

(4) Spanyolország biztosítja, hogy az e határozatról szóló értesítéstől számított négy hónapon belül végrehajtja ezt a határozatot.

3. cikk

(1) Az e határozatról szóló értesítéstől számított két hónapon belül Spanyolország az alábbi információkat nyújtja be a Bizottság részére:

a) a kedvezményezettel visszafizettetendő teljes összeg (főtartozás és kamatok);

b) az e határozat végrehajtása érdekében meghozott és tervezett intézkedések részletes leírása;

c) olyan dokumentumok, amelyek igazolják, hogy a kedvezményezettet felszólították a támogatások visszafizetésére.

(2) Spanyolország az 1. cikk második albekezdésében említett támogatások visszafizettetéséig folyamatosan tájékoztatja a Bizottságot az e határozat végrehajtása érdekében elfogadott nemzeti intézkedések előrehaladásáról. A Bizottság kérésére Spanyolország haladéktalanul információkat szolgáltat a határozat végrehajtása érdekében meghozott és tervezett intézkedésekről. Részletes információkat biztosít továbbá a kedvezményezettel már visszafizettetett támogatási összegekre és a visszatérítendő kamatokra vonatkozóan is."

2. cikk

E határozat címzettje a Spanyol Királyság.

Kelt Brüsszelben, 2009. március 10-én.

a *Bizottság részéről*

Neelie KROES

a Bizottság tagja